

RECENZIJE, PRIKAZI I INFORMACIJE O PUBLIKACIJAMA / REVIEWS AND INFORMATION ON PUBLICATIONS

Naš zōvit: višegodišnji ciklus istraživanja i dokumentiranja običaja Velikoga tjedna u mjestima procesije *Za križen* (nematerijalna baština UNESCO-a)¹

Projektan ciklus dokumentiranja glazbenih i obrednih običaja Velikoga tjedna na otoku Hvaru (UMAS, od 2024.) interdisciplinarni je i višegodišnji program usmjeren na sustavno istraživanje, dokumentiranje, analizu i predstavljanje pasionske baštine šest župa – Jelsa, Pitve, Vrisnik, Svirče, Vrbanj i Vrboska – unutar kruga višestoljetne procesije *Za križen*, upisane 2009. na UNESCO-ov Popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.

Prvi se ciklus provodio 2024. pod nazivom „Istraživanje i dokumentiranje (glazbenih) običaja Velikoga tjedna u Svirčima na otoku Hvaru“, a u 2025. godini nastavljen je u okviru programa „Procesije *Za križen* i Velikoga petka: Glagoljaško pjevanje u Vrbanju i Vrboskoj na otoku Hvaru“. Unutar tih faza postupno se oblikovalo više razvojnih smjerala: dokumentarni filmski ciklus *Zovit*, nakladnička serija *Zvuci Velikoga tjedna*, kao i prateća digitalna baza dokumentiranih napjeva. Time se projektni program razvio u cjelovit sustav dokumentiranja i predstavljanja ove specifične glazbene, obredne i običajne baštine.

Slika 1. Procesija *Za križen*: posjeti postajama uz pjevanje *Gospina plača* (na slici: procesija iz Svirača u crkvi Uznesenja Marijina u Jelsi, ožujak 2024.)

Potaknuta željom da sa studentima kolegija Etnomuzikologija i Metodologija znanstvenog rada iziđe iz učionice na *teren*, projekt je inicirala i osmislila dr. sc. Maja Milošević Carić, docentica na Odsjeku za glazbenu pedagogiju i glazbenu kulturu, koja od početka koordinira znanstvene, pedagoške, terenske i nakladničke procese projekta te oblikuje njegov dugoročni metodološki i organizacijski okvir. U najranijoj fazi oblikovanja važnu su ulogu imala savjetovanja s pročelnicom Odsjeka, dr. sc. Ivanom Tomić Ferić, red. prof., nositeljicom kolegija Tradicijska glazba Dalmacije i Etnomuzikološko istraživanje, te s dr. sc. Mirkom Jankovom, asistentom i izvoditeljem nastave na istim kolegijima. Njihova stručna uključenost i otvorenost prema suradnji bitno su pridonijele oblikovanju početnih smjernica projekta, a ujedno su omogućile da se i praktične komponente njihovih kolegija prirodno povežu s predloženim terenskim modelom rada.

Istodobno, koncepcija projekta naišla je na snažan interes među studentima, koji su je već u idejnoj fazi prepoznali kao priliku za praktičan rad i neposredan kontakt s baštinskim zajednicama. Među njima posebno se istaknula studentica Glazbene pedagogije i Mandoline Ana Mlačić, ujedno predsjednica Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu, čiji je angažman također dao važan poticaj ranim koracima projekta. Potpora Studentskog zbora, koji je prepoznao vrijednost inicijative i prihvatio ulogu pokrovitelja, omogućila je pokrivanje troškova boravka studenata na Hvaru, čime je osigurana provedba terenskog rada u prvoj, a potom i u drugoj godini projekta, u okviru kontinuirane podrške studentskom sudjelovanju.

Iako je glazbena komponenta bila inicijalni povod i ostala jednim od temeljnih fokusa istraživanja, već u samom oblikovanju projekta kristalizirala se i važnost vizualne dimenzije pasionske baštine koja se istražuje. Stoga, kako bi se obogatio cjelokupni koncept i osigurala ravnopravna prisutnost vizualnih elemenata u dokumentacijskom i

1 Rad je nastao u sklopu NPOO projekta IP-UNIST-57, *Naslijeđe u procesu / Heritage in Progress* (akronim: HIP UMAS).

interpretacijskom pristupu, uspostavljena je suradnja s Odsjekom za film i video, koju je prigrio tadašnji pročelnik Odsjeka, mr. art. Toni Meštović, izv. prof., te posredovao pri uključivanju studenata u projekt.

Koncepcijski, projekt se temelji na postupnom, mikrolokalitetnom pristupu: svake se godine istražuje jedno do dva mjesta procesijskog kruga, čime se tijekom razdoblja 2024. – 2028. planira obuhvatiti svih šest uključenih župa. Prve tri terenske faze provedene su u Svirčima (2024.) te u Vrbanju i Vrboskoj (2025.), tijekom kojih je prikupljena opsežna etnografska, zvučna i videograđa. Sva su istraživanja planski organizirana upravo u razdoblju Velikoga tjedna, kako bi studenti i mentori-istraživači mogli promatrati i dokumentirati prakse u njihovu izvornom kontekstu – unutar živih obrednih situacija, u neposrednoj dinamici izvedbi te u dijalogu s nositeljima tradicije. Takav pristup omogućuje dublje uranjanje u lokalne izvedbene prakse, neposredniji rad sa zajednicom i sustavno sagledavanje stilskih, glazbenih i ritualnih razlika među lokalitetima unutar zajedničkog obrednog okvira.

U dokumentacijskom radu primjenjuju se dvije međusobno dopunjujuće razine bilježenja. Prva obuhvaća audio i videosnimanje *in situ* tijekom obreda Velikoga tjedna, pri čemu se ne registriraju samo napjevi nego i njihov širi izvedbeni, prostorni i ritualni kontekst: dinamika liturgijskih i paraliturgijskih obreda, procesijski tijek, odnosi među izvođačima i zajednicom te zvukovno-vizualna cjelovitost običaja. Druga razina odnosi se na profesionalno audiosnimanje u akustički kontroliranim uvjetima, koje omogućuje maksimalnu jasnoću potrebnu za preciznu transkripciju, analitičku obradu i trajnu arhivsku pohranu. Zajedno, ove dvije vrste snimanja stvaraju građu koja je istodobno etnografski vjerodostojna i tehnički optimalna za daljnju obradu i javnu prezentaciju (digitalni arhiv, notna izdanja, dokumentarni filmovi).

Profesionalna audiosnimanja, ostvarena uz financijsku potporu Turističke zajednice Općine Jelsa, provedena su 26. ožujka 2024. u crkvi sv. Marije Magdalene u Svirčima te 9. i 10. travnja 2025. u crkvama sv. Lovre u Vrboskoj i sv. Duha u Vrbanju. Snimanje u Vrbanju dodatno je podržao Grad Stari Grad jer je riječ o jedinjoj župi procesijskog kruga izvan Općine Jelsa. Sve audiosnimke realizirali su hvarski snimatelji i producenti Luki Ljubić i Sandro Petrić, višekanalnom tehnikom snimanja, pri čemu je u trima župama ukupno zabilježeno više od pedeset napjeva. Njih su izveli lokalni pučki pjevači različitih dobnih skupina, najčešće aktivni u župnim zborovima i otočnim klapama, samostalno odabравši repertoar Velikoga tjedna za koji smatraju da je reprezentativan za njihovo mjesto.

Slika 2. Višekanalna snimanja napjeva Velikoga tjedna u izvedbama lokalnih crkveno-pučkih pjevača (na slici: pjevači iz Vrboske u crkvi sv. Lovre, travanj 2025.)

Dok je terenski dio rada vremenski vezan za razdoblje Velikoga tjedna, kabinetni se segment projekta odvija tijekom cijele akademske godine. Obuhvaća sistematizaciju i obradu prikupljenih audiovizualnih materijala, rad na dokumentarnom filmu, izradu transkripcija iz zvučnog u notne zapise te pripremu etnomuzikološke studije i uredničkog aparata. U tim fazama rad se ostvaruje suradničko-mentorskom dinamikom studenata različitih odsjeka, voditeljice projekta dr. sc. Maje Milošević Carić i suradnika dr. sc. Mirka Jankova. Time projekt istodobno funkcionira kao istraživački, pedagoški i dokumentaristički program.

U razdoblju 2024. – 2025. takva se kombinirana terenska i kabinetna metodologija razvijala u nizu međusobno povezanih aktivnosti, čiji su najvažniji rezultati sažeto prikazani u nastavku:

1. Proveden je opsežan terenski rad u trima župama procesijskog kruga *Za križen* (Svirče, Vrbanj i Vrboska)

U razdoblju 23. – 30. ožujka 2024. u župi Svirče proveden je prvi terenski ciklus, u kojem je sudjelovalo 16 studenata različitih odsjeka UMAS-a (tri studenta Odsjeka za film i video, devet studenata Odsjeka za glazbenu pedagogiju i glazbenu kulturu te četiri studenta Odsjeka za glazbenu teoriju), pod vodstvom dr. sc. Maje Milošević Carić te uz stručnu i organizacijsku

Slika 3. Prvi ciklus terenskog istraživanja u Svirčima (ožujak 2024.), uz sudjelovanje studenata i profesora UMAS-a

potporu na terenu dr. sc. Mirka Jankova i dr. sc. Ivane Tomić Ferić.²

Druga terenska etapa, provedena 9. – 10. te 14. – 19. travnja 2025., obuhvatila je župe Vrbanj i Vrboska. Uz voditeljicu projekta te suradnika dr. sc. Mirka Jankova, na terenskom istraživanju sudjelovalo je 15 studenata, raspoređenih u dvije skupine (*Vrbanj*: tri studenta Odsjeka za film i video te pet studenata Odsjeka za glazbenu pedagogiju i glazbenu kulturu; *Vrboska*: tri studenta Odsjeka za film i video, tri studenta Odsjeka za glazbenu pedagogiju i glazbenu kulturu te jedan student Odsjeka za glazbenu teoriju).³

Za vrijeme terenskih istraživanja u svim trima lokalitetima zabilježeni su deseci drevnih glagoljaških napjeva te prikupljeni višesatni audiovizualni i etnografski zapisi, uz reprezentativna svjedočanstva nositelja tradicije (pučkih pjevača, križonoša, članova bratovština itd.), kao i nositeljica. Naime, premda se obredi Velikoga tjedna naizgled odvijaju u izrazito maskulinom okviru, terenski rad pokazao je da žene – u pripremi, organizaciji i prijenosu obiteljskih praksa – imaju ključnu, ali manje vidljivu ulogu, što je istraživanjem posebno uzeto u obzir.

Sudjelovanje u takvu obliku terenskoga rada studentima je omogućilo dragocjeno iskustvo neposrednog kontakta s lokalnom zajednicom, višednevni uvid u žive obredne prakse te stjecanje istraživačkih i etnografskih kompetencija koje je moguće razviti isključivo u izvornom, živom kontekstu. Prikupljena raznorodna građa iz svih triju župa čini temelj za notna izdanja, dokumentarne filmove te digitalnu (audio)platformu projekta – dio tih rezultata već je dovršen, a dio je u izradi, o čemu će više biti riječi u nastavku.

Terenski rad planira se i za razdoblje 2026. – 2028., kada će se istraživanje proširiti na preostale župe procesijskog kruga – Vrisnik, Pitve i Jelsu – čime će se u potpunosti

zaokružiti cjelina terenskog istraživanja mjesta uključenih u procesiju *Za križen* te omogućiti sustavan uvid u njihove specifične (mikro)lokalne glazbene, obredne i izvedbene prakse. U tim će fazama sudjelovati nove generacije studenata, pa projekt svojim razvojem odražava samu narav tradicije koju istražuje – koja se prenosi, obnavlja i nastavlja iz naraštaja u naraštaj.

Kako je ranije istaknuto, boravak studenata na Hvaru od samih početaka financijski podupire Studentski zbor Sveučilišta u Splitu, a provedbu i logistiku terenskih aktivnosti od 2025. dodatno potpomaže i Muzej hvarske baštine, što je osiguralo kvalitetne uvjete za sustavno, sveobuhvatno i metodološki utemeljeno prikupljanje građe.

2. Pokrenut je dokumentarni ciklus *Zovít* (lok. 'zavjet')

a) Prvi dokumentarni film – *Zovít*

Jedan od prvih rezultata projekta jest dugometražni dokumentarni film *Zovít*, autorski rad studenata Odsjeka za film i video (Matea Parat, Mihael Bažoka i Mikula Nižetić), snimljen tijekom terenskog istraživanja u Svirčima 2024. Film je premijerno prikazan na Festivalu UMAS u svibnju 2025., a u tijeku je njegova priprema za prijave na relevantne domaće i međunarodne filmske festivale. Realizacijom *Zovita* iz Svirča uspostavljen je istoimeni dokumentarni ciklus, koncipiran kao serija od šest filmova koji će obraditi sve župe procesijskog kruga *Za križen*, s posebnim naglaskom na prepoznatljive obredne, glazbene i izvedbene specifičnosti svakog lokaliteta.

2 U prvom terenskom ciklusu sudjelovali su:

- studenti preddiplomskih studija (u ak. god. 2023./2024.): Ivan Banović (4. g., GP – Glazbena pedagogija), Mihael Bažoka (2. g., FiV – Film i video), Mislav Čargo (3. g., GT – Glazbena teorija), Ana Mlačić (4. g., GP), Mikula Nižetić (1. g., FiV), Matea Parat (3. g., FiV), Mirna Pavličević (4. g., GP) i Toma Ujdur (4. g., GP);

- studenti diplomskih studija (u ak. god. 2023./2024.): Andrea Berki (1. g., GT), Anđela Bodrožić (1. g., GT), Marko Komić (1. g., GK – Glazbena kultura), Mateo Laptoš (1. g., GK), Teo Pehal (1. g., GT), Kristina Peko (1. g., GK), Sandra Poljak (1. g., GK) i Tanja Puharić (1. g., GK).

3 U drugom terenskom ciklusu sudjelovali su:

- studenti preddiplomskih studija (u ak. god. 2024./2025.): Ivan Banović (4. g., GP – Glazbena pedagogija), Mihael Bažoka (3. g., FiV – Film i video), Petra Crnjac (1. g., FiV), Mislav Čargo (4. g., GT – Glazbena teorija), Hana Klančnik (4. g., GP), Roko Matas, (2. g., FiV), Vanja Mihajlov, (1. g., FiV), Ana Mlačić (4. g., GP), Antica Nikolić (4. g., GP), Mikula Nižetić (2. g., FiV), Matea Parat (3. g., FiV), Mirna Pavličević (4. g., GP), Dea Vukas (4. g., GP);

- studenti diplomskih studija (u ak. god. 2024./2025.): Marko Jakovljević (1. g., GK) i Toma Ujdur (1. g., GK).

Slika 4. Terenska istraživanja u Vrbanju i Vrboskoj (travanj 2025.), u sklopu druge istraživačke etape projekta

b) Dokumentarni filmovi *Zovit: Vrbanj* i *Zovit: Vrboska* (u pripremi)

Na temelju terenskoga snimanja u Vrbanju i Vrboskoj, provedena tijekom Velikoga tjedna 2025., dvije studentske filmske ekipe (po troje studenata s Odsjeka za film i video) snimile su opsežnu audiovizualnu građu za kratkometražne dokumentarne filmove *Zovit – Vrbanj* (autori: Petra Crnjac, Roko Matas i Mihael Bažoka) i *Zovit – Vrboska* (autori: Matea Parat, Mikula Nižetić i Vanja Mihajlov), koji su trenutačno u fazi montaže i postprodukcije (dovršen *rough cut*). Realizacija je ostvarena uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija RH, kojom je omogućeno audiovizualno snimanje na terenu, a Muzej hvarske baštine podupro je postprodukciju, odnosno finalizaciju ovih dvaju kratkometražnih filmova, koja se očekuje do kraja 2025.

Slika 5. Plakat prvog predstavljanja dokumentarnog filma *Zovit* (Festival UMAS, svibanj 2025.)

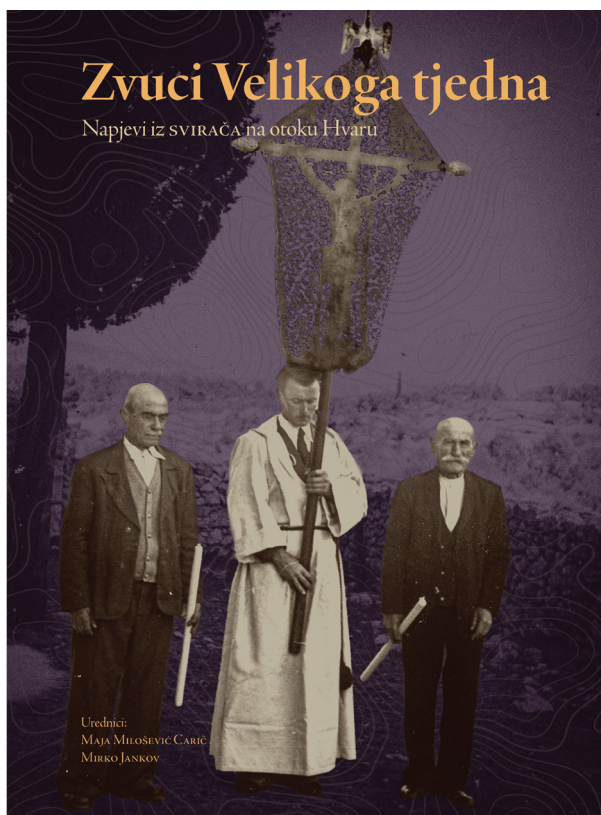
3. Pokrenuta je serija dvojezičnih notnih izdanja *Zvuci Velikoga tjedna*

Pokrenut je nakladnički niz *Zvuci Velikoga tjedna*, zamišljen kao trajni znanstveni, glazbeno-analički i dokumentacijski zapis pučko-duhovne glazbene tradicije svih šest mjesta procesijskog kruga *Za križen* – u zvuku i u notama.

a) Svezak 1 – *Napjevi iz Svirača* (2025.)

Prvi svezak, *Napjevi iz Svirača na otoku Hvaru*, objavljen je 2025. u nakladi UMAS-a, uz sufinanciranje Muzeja hvarske baštine. Svezak donosi cjelovitu dvojezičnu (HR/ENG) uvodnu studiju posvećenu glazbenim i obrednim praksama Velikoga tjedna u Svirčima, koju potpisuju urednici izdanja, dr. sc. Maja Milošević Carić i dr. sc. Mirko Jankov. Središnji dio publikacije čine notne transkripcije napjeva (17), koje su, pod njihovim mentorskim vodstvom, izradili studenti Odsjeka za glazbenu pedagogiju i glazbenu kulturu (Marko Jakovljević, Marko Komić, Mateo Laptoš, Kristina Peko, Sandra Poljak i Tanja Puharić) te studenti Odsjeka za glazbenu teoriju (Andrea Berki, Mislav Čargo, Teo Pehal i Anđela Bodrožić).

Publikacija uključuje i QR kod koji vodi na pripadajuće audiozapise profesionalno snimljenih izvedba svirčanskih pučkih pjevača, trajno pohranjenih na digitalnoj platformi projekta *Zvuci Velikoga tjedna*, razvijenoj u suradnji s Turističkom zajednicom Općine Jelsa (*zakrižen.hr*). Dizajn i prijelom izdanja izradio je Joško Čišić, student Odsjeka za dizajn vizualnih komunikacija, čime je ostvaren vrijedan studentski doprinos vizualnom oblikovanju publikacije. Stručna priprema izdanja uključila je i suradnjom s dr. sc. Vitom Balićem, izv. prof. (Odsjek za glazbenu teoriju), i mr. art. Blaženkom Juračićem, izv. prof. (Odsjek za glazbenu pedagogiju i glazbenu kulturu), čiji su recenzentski uvidi i korektivne sugestije unaprijedili jasnoću i interpretativnu preciznost priređenog materijala.

Slika 6. Naslovnica notnog izdanja *Zvuci Velikoga tjedna: Napjevi iz Svirača na otoku Hvaru* (UMAS, 2025.)

b) Svesci 2 i 3 – *Napjevi iz Vrbanja* i *Napjevi iz Vrboske* (u pripremi)

Od kraja ljetnog semestra 2024./2025., u pripremi su druga i treća knjiga serije *Zvuci Velikoga tjedna – Napjevi iz Vrbanja* (sv. 2) i *Napjevi iz Vrboske* (sv. 3). U skladu s koncepcijom prvog sveska (*Napjevi iz Svirača*), i ova će izdanja sadržavati dvojezične uvodne etnomuzikološke studije, uredničke bilješke i popratnu dokumentaciju te transkripcije snimljenih napjeva u notni zapis, koje će QR kodom biti povezane s pripadajućim audiosnimkama iz Vrbanja i Vrboske, trajno pohranjenima na pratećoj digitalnoj platformi projekta (*zakrizen.hr*). Na transkripcijama radi dvanaest studenata glazbenih odsjeka u sklopu združene praktične nastave kolegija Etnomuzikologija, Metodologija znanstvenog rada i Tradicijska glazba Dalmacije, uz mentorsko i uredničko vodstvo dr. sc. Maje Milošević Carić i dr. sc. Mirka Jankova. Izradu drugog i trećeg svezaka financijski podupire Zaklada *Adris*, najveća korporativna zaklada u Hrvatskoj i jedna od najvećih u jugoistočnoj Europi, koja je projekt *Zvuci Velikoga tjedna* uvrstila u svoj donacijski program za

2026. godinu, „Stvaralaštvo, Ekologija, Baština i Dobrota“ (kategorija Stvaralaštvo). Dodijeljena potpora omogućuje stabilan nastavak nakladničkog ciklusa te kvalitetnu i metodološki ujednačenu realizaciju novih svezaka, uz kontinuirano uključivanje studenata i suradnju s lokalnim zajednicama. Objavom ovih izdanja do kraja 2026. UMAS dodatno učvršćuje svoj doprinos dokumentiranju i predstavljanju nematerijalne kulturne baštine otoka Hvara i širega dalmatinskog područja.

4. Uspostavljena je digitalna audio platforma *Zvuci Velikoga tjedna* (UMAS – TZ Jelsa)

U partnerstvu s Turističkom zajednicom Općine Jelsa, a prema ideji i u koordinaciji voditeljice projekta, dr. sc. Maje Milošević Carić, razvijen je digitalni sustav projekta unutar mrežne stranice *zakrizen.hr* – službene platforme UNESCO-om zaštićene procesije *Za križen*, na poveznici <https://zakrizen.hr/gospin-plac-i-napjevi-velikoga-tjedna/projekt-zvuci-velikoga-tjedna/>.

Kao prateća digitalno-glazbena komponenta istoimene serije notnih izdanja, sustav je zamišljen kao otvoreni i živi arhiv koji će se postupno dopunjavati zvučnim zapisima izvedba lokalnih crkveno-pučkih pjevača iz mjesta procesijskog kruga, dokumentiranim kako projekt bude odmicao. Prvi segment arhiva već je uspostavljen i sadrži profesionalne audiosnimke napjeva iz Svirača (2024.), kao zvučnu cjelinu koja prati i upotpunjuje tiskani svezak *Zvuci Velikoga tjedna: Napjevi iz Svirača na otoku Hvaru* (na poveznici <https://zakrizen.hr/gospin-plac-i-napjevi-velikoga-tjedna/napjevi-iz-sviraca/>).

Napjeve snimane u župnim crkvama, u tehnički kontroliranim uvjetima, studenti će analizirati i transkribirati i u sljedećim fazama rada, a notni će zapisi nastali tim postupkom biti objavljeni u tiskanim svescima serije *Zvuci Velikoga tjedna*. Mrežni arhiv dugoročno će služiti kao trajno dostupna zvučna baza glazbene baštine Velikoga tjedna u mjestima procesije *Za križen*, namijenjena široj javnosti, struci i lokalnoj zajednici. Zajedno, digitalni arhiv i tiskana izdanja čine interaktivni, komplementaran sustav dokumentiranja ove baštine u zvuku i u notnom zapisu.

Slika 7. QR kod u notnom izdanju *Napjevi iz Svirača*, koji vodi na pripadajuću audio bazu dokumentiranih napjeva

5. Nacionalna i međunarodna predstavljanja projekta

Tijekom 2024. i 2025. tijek i rezultati ovoga interdisciplinarnog projekta – kao i sama glazbena i obredna baština Velikoga tjedna na Hvaru – predstavljeni su na nizu nacionalnih i međunarodnih stručnih, umjetničkih i znanstvenih događanja. Projekt je pritom dospio u fokus akademske i šire kulturne javnosti, a na predstavljanjima su, uz voditeljicu projekta dr. sc. Maju Milošević Carić, sudjelovali i suradnik dr. sc. Mirko Jankov, kao i dio studenata uključenih u pojedine faze rada, među kojima su Ana Mlačić, Ivan Banović, Mirna Pavličević i Hana Klančnik s Odsjeka za glazbenu pedagogiju i glazbenu kulturu, zatim Mislav Čargo s Odsjeka za glazbenu teoriju, te Matea Parat, Petra Crnjac i Mihael Bažoka s Odsjeka za film i video.

Predstavljanja su održana na sljedećim događanjima:

1. Festival UMAS 2024. (Split, 10. svibnja 2024.).
Predstavljajući: M. Milošević Carić, M. Jankov i studenti: A. Mlačić, I. Banović, M. Parat, M. Pavličević i M. Bažoka.
Program: <https://www.umas.unist.hr/Akademija/Novosti/Detail/festival-umas#1>.
2. 25. Godišnji susret Hrvatskoga muzikološkog društva (Zagreb, 7. lipnja 2024.).
Predstavljajući: M. Milošević Carić i M. Jankov.
Program: <https://hmd-music.org/program-25-godisnjeg-susreta/>.
3. Rođendan umjetnosti 2025. (Zagreb, Muzička akademija, 17. siječnja 2025.).
Predstavljajući: M. Milošević Carić i studenti: A. Mlačić i I. Banović.
Program: <http://www.muza.unizg.hr/event/rodendan-umjetnosti-2025/>.
4. Muka kao nadahnuće – Program obilježavanja pasionske baštine (Split, 8. travnja 2025.).
Predstavljajući: M. Milošević Carić, M. Jankov i studenti: A. Mlačić, I. Banović i M. Parat.
Program: <https://www.unist.hr/predstavljanje-projekta-umas-a-istrazivanje-i-dokumentiranje-glazbenih-obicaja-velikog-tjedna-u-svircima-na-otoku-hvaru/20471>.
5. „Na Hvaru se krije glazbeno bogatstvo” – intervju na portalu Glazba.hr s M. Milošević Carić o projektu i hvarskoj glazbenoj baštini (objavljen 13. travnja 2025.).
Intervju dostupan na poveznici: <https://glazba.hr/citaj/intervju/hvar-veliki-tjedan-maja-milosevic-caric/>.
6. Festival UMAS 2025.
Premijera filma *Zovít – Svirče* i najava notnog izdanja

Zvuci Velikoga tjedna: Napjevi iz Svirača (uz stručni osvrt na metodologiju i tijek rada na notnim zapisima) (Split, 21. svibnja 2025.).

Predstavljajući: M. Milošević Carić, M. Jankov i studenti: P. Crnjac, M. Čargo, H. Klančnik, A. Mlačić i M. Parat.
Program:

<https://www.umas.unist.hr/Aktivnosti/Doga%C4%91anja/Festival-UMAS-2025/1-dan-Festivala-UMAS>.

7. IMS–RASMB 2025 – *Soundscapes in the Balkans* 9th International Conference of the International Musicological Society – Regional Association for the Study of Music of the Balkans (Braşov, Rumunjska, 2. – 5. rujna 2025.).

Izlaganje M. Milošević Carić: *Research And Documentation of the Za Križen (Following The Cross) Procession and Holy Week Chants of Central Hvar: The Gospin Plač (Lamentation Of Virgin Mary) as a Unique Form Of Glagolitic Chant* –

u okviru panela *Sound Identities of Dalmatia: Vocal Heritage Between East and West* (sudjelovali: I. Tomić Ferić, M. Milošević Carić i M. Jankov).

Program: <https://ims-brasov.unitbv.ro/program/>.

8. *En Plein Air*: Soundscapes of Ritual and Festivity in Europe and Beyond from the Middle Ages to the Present

International Conference by Centro Studi Opera Omnia Luigi Boccherini and Università degli Studi di Siena (Siena, Italija, 24. – 26. rujna 2025.).

Izlaganje M. Milošević Carić: *Performing Heritage: The Soundscape of the “Za križen” Procession on Hvar Island*.

Program: <https://www.luigiboccherini.org/2024/09/20/en-plein-air-soundscapes-of-ritual-and-festivity-in-europe-and-beyond-from-the-middle-ages-to-the-present/>.

Ovim predstavljanjima postupno se oblikuje slika UMAS-a kao pouzdanog i kompetentnog sveučilišnog središta za sustavni i interdisciplinarni rad na dokumentiranju, analizi i interpretaciji nematerijalne kulturne baštine. Time se djelovanje Akademije, uz svoju prepoznatu orijentaciju na izvedbene i vizualne umjetnosti, sve snažnije profilira i u području očuvanja, istraživanja i javnog predstavljanja živih kulturnih tradicija, koristeći se suvremenim dokumentacijskim i interpretacijskim alatima te djelujući u stalnoj suradnji s lokalnom zajednicom i partnerima iz područja kulture i baštine.

S obzirom na svoj opseg, interdisciplinarnost i duboku ukorijenjenost u lokalnom kontekstu, ovaj projekt predstavlja daleko više od jednokratnog istraživačkog pothvata: riječ je o primjeru sveučilišnog djelovanja koje istodobno povezuje znanost, (tradicijsku) umjetnost, lokalnu zajednicu, institucionalno umrežavanje i pedagošku praksu. Sustavno dokumentiranje glazbenih i obrednih običaja Velikoga tjedna, njihovo bilježenje u zvuku i u notnom zapisu, filmska interpretacija i javna diseminacija stvaraju višeslojan okvir koji omogućuje da se ova iznimno osjetljiva baština ne samo sačuva nego i razumije, interpretira i prenosi u skladu s potrebama suvremenog društva.

Značaj projekta očituje se na više razina. U *znanstveno-istraživačkom smislu* donosi nove izvore, uvide i analitičku građu za proučavanje glazbene i ritualne baštine. *Pedagoški*, oblikuje jedinstven model nastave utemeljene na iskustvu – integrira terenski rad, analitički proces i uredničku praksu u cjelovit obrazovni ciklus pružajući studentima kompetencije koje se ne mogu steći samo u učionici. *Društveno-lokalno*, projekt produbljuje suradnju sa zajednicama koje baštinu žive i prenose osnažujući njihove interpretacije i prakse te potvrđujući njihovu ključnu ulogu u oblikovanju i održavanju tradicije. *Kulturno i identitetski*, projekt omogućuje da se višestoljetna tradicija hvarskog procesijskog kruga predstavi u punome svjetlu kao jedinstven primjer mediteranske pasionske baštine, čija vrijednost – potvrđena i njezinim UNESCO-ovim statusom – daleko nadilazi lokalne i nacionalne granice.

U pogledu pak institucionalizacije, projekt je primjer uspješnog umrežavanja različitih razina podrške i suradnje: sveučilišne (glazbeni i likovni odsjeci UMAS-a, Studentski zbor Sveučilišta u Splitu), lokalnih kulturnih i turističkih dionika (Muzej hvarske baštine, Turistička zajednica Općine Jelsa, župne zajednice i bratovštine), nacionalnih institucija (Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske) te korporativne filantropije (Zaklada *Adris*). Ta višerazinska potpora pokazuje da je baština Velikoga tjedna središnjega dijela otoka Hvara prepoznata kao vrijednost od zajedničkog interesa – ne samo za lokalnu zajednicu i struku nego i za širi društveni, kulturni i razvojni okvir.

Na koncu, projekt stvara održivu infrastrukturu koja ostaje dostupna i nakon završetka terenskih ciklusa: digitalni arhiv, notna izdanja s pripadajućim etnomuzikološkim studijama i dokumentarni ciklus postaju trajni izvori za daljnje istraživanje, poučavanje i interpretaciju ove slojevite glazbene, obredne i običajne baštine. Time se ujedno potvrđuje da dokumentiranje kulturnih tradicija nije samo čuvanje onoga što je bilo nego i stvaranje uvjeta za ono što tek dolazi: za budućnost u kojoj će se pasionske i druge

srodne prakse nematerijalne baštine Hvara i širega dalmatinskog područja – u svojim vokalnim, izvedbenim, prostornim i zajedničkim dimenzijama – nastaviti prenositi, živjeti i razvijati s novim naraštajima izvođača, istraživača i zajednica koje ih njeguju.

U tom su procesu naši studenti odigrali iznimno važnu ulogu. S predanošću i odgovornošću pristupili su istraživačkom radu na terenu pokazavši osjetljivost prema zajednici i njezinoj baštini. Tijekom boravka na Hvaru ne samo da su se uspješno snašli u ulozi dokumentarista-istraživača nego su ostvarili i prijateljske kontakte te s poštovanjem sudjelovali u lokalnim obredima. S istim su poletom i osjetljivošću pristupili obradi prikupljene građe – analizi, transkripcijama i radu na dokumentarnim filmovima. Njihov trud, angažman i zajednički rad činili su srž ovoga projekta, i upravo neka ta energija ostane zabilježena kao njegovo najautentičnije nasljeđe.

Maja MILOŠEVIĆ CARIĆ